

2.60 /ModZ 27

NIETS IS BESCHAMENDER DAN EEN MENS IN WIENS HUIS ALLE DINGEN MOOIER ZIJN DAN DE ZIEL

Marsilio Ficino tot de Mensheid: gegroet.

Als een boer niet alleen op het land van een ander zonder beloning zou moeten werken, en ten nadele van zichzelf ook zijn eigen land zou moeten verwaarlozen, dan zou hij ongetwijfeld als de domste en meelijwekkendste mens gezien worden. Mensen zijn gek en beklagenswaardig als zij altijd al hun energie besteden aan het lichaam en zijn uiterlijkheden, om die steeds zo goed en fijn als mogelijk te verzorgen en te behouden; maar zij vergeten naar binnen toe te werken, waardoor zij innerlijk goed en verzorgd zouden kunnen zijn.

Hoe verdorven is de mens voor wie een hond en een paard beter zijn dan de ziel! Hoe vervormd is degene voor wie een schoen, wat die ook waard mag zijn, mooier is dan de ziel. In een goed ingericht huis vol mooie dingen is niets werkelijk goed of mooi zolang die dingen boven de ziel worden gewaardeerd. Als een Cynische filosoof zo'n fraai huis zou binnengaan en op de een of andere manier gedwongen zou zijn om te spuwen, zou hij zeker in het gezicht van de eigenaar spuwen.¹ Want in zijn ogen is dan ieder ding afzonderlijk nog schoner en verzorgder dan de eigenaar zelf.

Niets is armer noch leger dan een mens wiens pakhuis vol is maar wiens ziel leeg is. Gewoonlijk noemen we mensen, die buitenzinnig zijn, krankzinnig. Door welke voorbeschikking een ziel, die zo lang op het vuur heeft liggen sudderen,² nu in de geest van de mens mag huizen, begrijp ik niet. Spreek, bid ik je, ongelukkige geest, even voorzichtig over het vreemde, als onachtzaam over datgene wat van jou is. Zeg me, ik smeed je, voor wie anders dan voor een zuiver mens zijn alle dingen zuiver? Waarom zwerf je zo angstig en buitenzinnig buiten jezelf her en der rond? Waarom span je je zoveel en nodeloos in?

Werk zó dat je goed zult zijn en van schoonheid zult stralen; dan zijn plotseling alle dingen goed en stralen van schoonheid voor je. Maar wat ik je vraag zul je niet kunnen bewerkstelligen totdat je wenst goed en schitterend van schoonheid te voorschijn te komen.³ En wel evenveel als je jezelf nu inspant om je ervan te verzekeren dat slechts wat huishoudelijke goederen het beste en het mooiste is om te hebben.

Als we de Mens zelf, te weten de ziel, niet toestonden van honger om te komen, terwijl we wel ons lichaam, onze honden en de vogels voeden, dan zou elk mens tevreden en gerust leven; juist zoals nu niemand tevreden is.

Maar wie verwondert zich er nog over dat de ziel nooit vervuld is, wanneer zij altijd gekweld is? Een mens die zo leeft laat zichzelf in de steek en is er slechts op uit zijn eigen beest te vullen. Dit beest wordt tot walgens toe voortdurend vraatzuchtiger. Het wordt met opzet tegen de Heer aangezet, die door afwijzing van binnenuit opbrandt en van bloed wordt beroofd. Zo wordt het beest steeds wreder en woedender.